

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 3.5.2007
COM(2007) 231 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI
PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK,
A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK ÉS AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANKNAK**

– Éves beszámoló az euróövezetről, 2007 –

[SEC(2007) 550]

I. BEVEZETŐ

1. *Az év első felében az európai vezetők ünnepélyes nyilatkozatot adtak ki Berlinben a Római Szerződés 50. évfordulójára, és megerősítették elkötelezettségüket egy olyan projekt iránt, amely a béke és a jólét útját jelentette Európa számára.* A gazdasági integráció központi eleme az európai sikertörténetnek. Az elmúlt fél évszázad során a gazdasági akadályok fokozatos felszámolása elősegítette az életminőség javítását, a fogyasztók számára egy méltányosabb helyzet kialakítását, új lehetőségek teremtését a beruházók számára, valamint szorosabb gazdasági és politikai kapcsolatok előmozdítását a tagállamok között. Ahogy a Berlini Nyilatkozat fogalmaz, „a közös piac és az euró erőssé tesz bennünket”.

2. *A gazdasági és monetáris unió az európai integráció legelőrehaladottabb fejlődési szakaszát jelenti, és az elkövetkező években is fontos hajtóereje lesz a mind szorosabb egységnek.* Annak a 318 millió embernek, aki nap mint nap használja az eurót, a közös valuta az európaiak közös sikereinek és kihívásainak kézzelfogható jelképét testesíti meg. Az euró 1999-ben történt bevezetése óta a gazdasági és monetáris unió magas szintű makrogazdasági stabilitást hozott, és ösztönözte a szorosabb kereskedelmi és beruházási kapcsolatokat, valamint a mélyebb pénzügyi integrációt az euróövezetben. Ez alatt az idő alatt az euró meghatározó globális fizetőeszközzé vált, amelyet ma széles körben használnak horgony- vagy referenciavalutaként devizaforgalmi megállapodásokban és hivatalos tartalékvalutaként. A gazdasági és monetáris unió ezen és más előnyei erőteljes ösztönzést jelentenek az eurót még nem használó országok számára az euró bevezetéséhez.

3. *Azáltal ösztönözve, hogy Szlovénia 2007. január 1-jén bevezette az eurót, a többi tagállam fokozza erőfeszítéseit az euróövezetbe való csatlakozáshoz szükséges előkészületek terén.* Ebben az évben Ciprus és Málta hivatalos kérelmet nyújtott be az Európai Bizottsághoz és az Európai Központi Bankhoz a konvergenciajelentés összeállítására, amelynek alapján a Miniszterek Tanácsa eldönti, hogy 2008. január 1-jén ezek a tagállamok csatlakozhatnak-e az euróövezetbe.

4. *Egyre inkább tudatosul az, hogy az euróövezet tagjának lenni annyit jelent, mint közös kihívásokkal és feladatokkal szembenézni.* Ebben az évben az Európai Tanács tavaszi ülésén az EU vezetői a megújított lisszaboni stratégiáról szóló éves értékelésükben az euróövezetre vonatkozóan új egyedi ajánlásokat fogadtak el a növekedésre és a foglalkoztatásra vonatkozó integrált iránymutatások tekintetében. Az ajánlások hangsúlyozzák, hogy megfontolt fiskális politikákra, az államháztartás minőségének javítására, valamint az áruk és szolgáltatások piacának jobb alkalmazkodóképességére van szükség. Ezenkívül a bérek és a termelékenység alakulásának jobb összehangolására és gyorsabb ütemű pénzügyi integrációra hívnak fel.

5. *Az euróövezetről szóló éves beszámoló, és kiegészítője, az euróövezetről szóló éves jelentés a Bizottság nézeteit mutatja be azzal kapcsolatban, hogy az euróövezetbe tartozó országok hogyan képesek megfelelni az előttük álló közös feladatoknak és kihívásoknak.* Emellett e dokumentumok célja, hogy tájékoztatásul szolgáljanak abban a vitában, amely az euróövezet gazdasági teljesítményéről és az európai gazdasági és monetáris unió működéséről folyik. Az euróövezetről szóló éves beszámoló ezenkívül hozzájárul az Európai Bizottság és az Európai Parlament között az euróövezet gazdaságpolitikájáról folytatott párbeszédhez.

II. AZ EURÓÖVEZET MEGÚJULT GAZDASÁGI LENDÜLETE

6. *Az euróövezetről szóló múlt évi éves beszámoló óta az euróövezet gazdasági fellendülése egyre erőteljesebbé vált.* Az euróövezet az elmúlt évben 2,7%-kal, azaz 2000 óta a leggyorsabb ütemben nőtt, ami magasan meghaladja az euróövezet hosszú távú átlagát. 2006-

ban a foglalkoztatás növekedése elérte az 1,5%-ot, ami közel 2 millió új munkahelyet jelent. Az infláció ugyanebben az évben 2% körül maradt, de az év vége felé az energiaárak enyhülésével csökkent a mértéke.

7. Az euróövezet pozitív növekedési teljesítménye részben a jelenlegi ciklikus fellendülést tükrözi, de azt is jelezheti, hogy a strukturális reformok kezdik éreztetni hatásukat.

Észrevehető a globális zavarokkal szemben mutatott fokozott rugalmasság. A közelmúltban bekövetkezett növekedés foglalkoztatásra gyakorolt hatása különösen erőteljes. 2006 decemberében a munkanélküliségi ráta 15 éve nem látott alacsony szintre, 7,5%-ra csökkent. Az euróövezetben a munka termelékenységének növekedése 2006-ban átlagosan 1%-os volt, a korábbi évtized 0,7%-os éves átlagával összehasonlítva, és számos tényező mutat arra, hogy ez a növekedés több lehet egy egyszerű ciklikus fellendülésnél. Összességében e fejlemények azt sugallják, hogy megtérülnek a tagállamok azon erőfeszítései, amelyeket egyebek mellett a munkaerő részvételi arányának növelése, a kutatás-fejlesztés és az innováció támogatása, a humántőke fejlesztése, valamint a vonzóbb és versenyképesebb üzleti környezet létrehozása érdekében tesznek. Emellett mutatják annak a makrogazdasági keretnek az előnyeit, amelynek célja a stabilitás növelése és a középtávú gazdasági kilátásokkal kapcsolatos nagyobb bizonyosság kialakítása.

8. A hazai kereslet a gazdasági növekedés fontos mozgatórugója az euróövezetben. Ez tükröződik a beruházási kiadásokkal kapcsolatos folyamatos derülásban és a háztartások költségeinek felélénkülésében, amelyek részben a nagyobb fogyasztói bizalomnak és az euróövezet erős foglalkoztatási teljesítményének tudhatók be. Az euróövezet exportja szintén pozitívan járult hozzá a növekedéshez néhány kulcsfontosságú kereskedelmi partner kevésbé kedvező gazdasági helyzete, illetve az euró felértékelődése ellenére is.

9. Az euróövezet folyamatos gazdasági növekedésének kilátásai kedvezőbbek 2007-ben, mint számos korábbi évben voltak. A hazai kereslet várhatóan megtartja viszonylag erőteljes lendületét, mivel a beruházásoknak előnyük származik a folyamatos kedvező pénzügyi feltételekből, a jobb vállalati mérlegekből, a pótló beruházások iránti igényből, a termelékenység növekedéséből és a pozitív nyereségességi kilátásokból. A globális gazdasági növekedés várhatóan mérsékelt lesz, mindazonáltal az euróövezeti export jó helyzetben van ahhoz, hogy folytassa erős teljesítményét.

10. Mint mindig, felbukkanhatnak váratlan gazdasági nehézségek. A globális egyensúlyhiányok rendszertelen kiigazítása, az árfolyamfeszültségek és a geopolitikai fejlemények jelentik többek között azokat a tényezőket, amelyek az euróövezet vártnál alacsonyabb szintű növekedéséhez vezethetnek. Ezzel szemben, az erősebb munkaerő-piaci teljesítmény, valamint a folyamatban lévő fiskális konszolidációs erőfeszítéseknek a vártnál kedvezőbb hatása az előrevetítetttnél magasabb növekedést eredményezhet.

III. A MAKROGAZDASÁGI HÁZTARTÁS RENDBETÉTELE

11. A makrogazdasági politikát szilárd alapra kell helyezni ahhoz, hogy folytatódhasson az euróövezet gazdasági fellendülése. 2005 decembere óta az Európai Központi Bank visszafogta a korábbi években nyújtott ösztönzést az árstabilitást érintő középtávú kockázatok tekintetében. Ezzel párhuzamosan az euróövezet tagállamaiban a bérek megállapításának folyamata során kellőképpen figyelembe kell venni az árstabilitást, a középtávú termelékenységi tendenciákat, valamint a készségek és a helyi munkaerő-piaci feltételek közti különbségeket. Az árak alakulása és a kibocsátás és foglalkoztatás erőteljes növekedése ellenére 2006-ban a bérek továbbra is mérsékelt ütemben növekedtek az euróövezetben. Annak ellenére, hogy továbbra is jelentős eltérések figyelhetők meg az országok között, a bérek általános növekedése az 1990-es évek óta mérséklődni látszik az euróövezetben, ezzel

csökkentve a korábbi olajár-emelkedések által előidézett másodlagos hatások kialakulásának lehetőségét. A költségvetési szférában elsődleges fontosságú, hogy a tagállamok megragadják a gazdasági fellendülés által teremtett lehetőséget és még 2010 előtt végrehajtják költségvetési egyenlegük konszolidációját. Az ilyen fiskális konszolidáció az euróövezet átfogó fiskális-monetáris politikai szerkezetének erősítését is szolgálná.

12. Az euróövezet tagjai összehangolt erőfeszítéseket tettek a túlzott költségvetési hiányok kiigazítására. 2007. január 30-án a Tanács úgy határozott, hogy a Franciaország ellen indított, túlzott hiány esetén követendő eljárást le kell zárni, mivel költségvetési hiánya 2006-ban is 3% alatt maradt. Németországban a gazdasági fellendülés segítette abban, hogy a költségvetési hiányt – a tervezettnél egy évvel korábban – a GDP 3%-a alá szorítsák. Görögországban 2006-ban erőteljes kiigazítást hajtottak végre, amelynek eredményeként a hiány a GDP 2,6%-ának megfelelő szinten maradt. Portugália és Olaszország 2006-ban szintén jelentős strukturális javulást könyvelhetett el, ami az utóbbi esetében egyszeri intézkedések hatásának tudható be. Az euróövezet egészét tekintve a kiigazítás minősége javult, és kevésbé támaszkodtak egyszeri intézkedésekre, továbbá csökkentek a közkiadások. Összességében a konszolidációs intézkedések kombinációja – nevezetesen a túlzott hiánnyal küzdő, ugyanakkor javuló gazdasági fejlődést produkáló országokban, ahol ez a helyzet a vártnál jelentősen magasabb bevételeket eredményezett – az euróövezet költségvetési hiányát a 2005-ös 2,5%-hoz képest a GDP 1,6%-ára csökkentette 2006-ban.

13. A tagállamoknak, köztük különösen azoknak, amelyek éppen túlzott hiányok kiigazítását végzik, határozottan folytatniuk kell a költségvetési konszolidációt középtávú költségvetési céljaik teljesítése érdekében. Néhány tagállam a 2006. évi stabilitási programjában kismértékű javulást tervezett vagy egyáltalán nem tervezett javulást strukturális egyensúlyában, noha a Stabilitási és Növekedési Paktum olyan mértékű költségvetési konszolidációra szólít fel, amely a problémamentes időszakokban meghaladja a GDP 0,5%-ával egyenlő irányadó szintet. Franciaország a programjában például mindössze a GDP 0,3 százalékpontjának megfelelő mértékben tervezi javítani strukturális egyensúlyát 2007-ben. Németország stabilitási programjában nem tervezi strukturális egyensúlyának javítását 2008-ban annak ellenére, hogy az előrejelzések szerint „kedvező időszak” következik. Az euróövezet egyes tagjai, amelyek elérték középtávú céljaikat, 2007-ben pro-ciklikus fiskális helyzetbe kerülhetnek, különösen Hollandia, ahol – bár „kedvező időszakra” lehet számítani – ebben az évben jelentős mértékű romlás várható. Ez a helyzet megújult erőfeszítéseket kíván meg: azok a tagállamok, amelyek a kedvező hatású növekedés ellenére nem érnek el kellő javulást, nem biztos, hogy megfelelő biztonsági puffert valósítanak meg a GDP 3%-ával egyenlő hiányküszöb megsértése esetére, ha a gazdasági növekedés üteme lelassul, ezáltal megismételve az 1990-es évek végén elkövetett politikai hibákat. Ugyanakkor el kell kerülni a strukturális hiányok ismételt megjelenését azokban az országokban, ahol már egyensúlyt vagy többletet értek el.

14. 2007. április 20-án az Eurogroup irányvonalakat fogadott el az euróövezet tagállamai fiskális politikája tekintetében, emlékeztetve az államháztartás kedvező időszakokban való aktív konszolidálására, valamint a váratlan többletbevételeknek a hiány- és adósságcsökkentésre való felhasználására irányuló kötelezettségvállalásra. A fiskális politikák jobb összehangolása érdekében az euróövezet pénzügyminiszterei 2007-ben megvitatták a nemzeti költségvetési fejleményeket és a 2008-as előzetes politikai kilátásokat, illetve azoknak az euróövezetre gyakorolt hatásait. Először is állást foglaltak amellyel, hogy építenek a vártnál jobb 2006-os költségvetési eredményekre, és a 2006. évi stabilitási programokban megállapított költségvetési céloknál ambiciózusabb célokat tűznek ki maguk elé. Másodsor, megállapodtak abban, hogy a 2007-es költségvetéseket a tervek szerint hajtják végre, elkerülve a túlköltséget, illetve a váratlan többletbevételeket a kormányzati

hiány és adósság csökkentésére használva fel. Harmadszor, megállapodás született arról, hogy a 2008-es fiskális politikai terveket gondosan készítik elő annak érdekében, hogy felgyorsítsák a középtávú költségvetési célok irányában történő alkalmazkodást azon tagállamok számára, ahol ez még nem valósult meg, illetve ahol ez már megvalósult a makrogazdasági egyensúlyhiány fokozásának elkerülése érdekében.

15. ***Az euróövezet erős növekedési teljesítménye kiváló lehetőséget jelent az euróövezet valamennyi tagja számára ahhoz, hogy rendet tegyenek államháztartásukban.*** A bevételi oldalon erős gazdasági érv áll a nem várt bevételeknek –a tervezettnél magasabb gazdasági növekedésnek köszönhetően – a kormányzati eladósodás csökkentése céljából történő felhasználása mellett. A kiadási oldalon néhány tagállam tapasztalata azt sugallja, hogy a kormányzati kiadások csökkentése általában véve tarthatóbb megközelítés a hiány csökkentésére. Miután a Stabilitási és Növekedési Paktum sikeresen támogatta a tagállamokat a túlzott hiányok csökkentésében, a megelőzésre irányuló résznek a hiányok teljes körű felszámolásában kell segítenie a tagállamokat, hogy azok megbirkózhassanak a küszöbön álló kihívásokkal. A fiskális politikára vonatkozó Eurogroup-irányvonalak követése azt jelentené, hogy az euróövezet legtöbb tagja 2008-ban vagy 2009-ben megvalósítaná középtávú költségvetési célkitűzéseit, és mindannyiuknak legkésőbb 2010-et kell célul kitűzniük.

16. ***A rendezett államháztartás megszilárdítása segíti majd az euróövezet tagjait, hogy foglalkozzanak az öregedő népesség gazdaságra gyakorolt hatásaival.*** Az európai népesség demográfiai szerkezetének drámai változásai azt jelentik, hogy a tagállamok többségében az öregkori függőségi ráta a jelenlegi 25%-ról 2050-re várhatóan több mint 50%-ra nő. Néhány tagállam már komoly intézkedéseket tett e kihívás kezelésére. Ha a szükséges intézkedésekre nem kerül sor hamarosan, a társadalom előregedésének jelentős költségvetési kihatása lesz tapasztalható az euróövezet számos országában. Az euróövezetben az életkorhoz kapcsolódó közkiadások – amelyek magukban foglalják a nyugdíjjal, az egészségügyi ellátással és a tartós ápolással kapcsolatos kiadásokat – az előrejelzések szerint 2050-re átlagosan a GDP körülbelül 4%-ával nőnek abban az esetben, ha nem kerül sor semmiféle politika alkalmazására. Ez rámutat arra, hogy valamennyi tagállamnak hosszú távon rendezett államháztartást kell megvalósítania és fenntartania ahhoz, hogy jelentősen csökkenthessék adósságuk mértékét és fékezhessék a jövőbeni kiadásnövekedéseket. Ez különösen szükségyszerű olyan tagállamokban, mint például Görögország és Portugália, amelyek esetében fennáll annak a kockázata, hogy az elkövetkező évtizedekben az életkorhoz kapcsolódó közkiadások kétszámjegyű növekedésen mennek keresztül.

17. ***Az euróövezetben az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának megőrzéséhez egy három részből álló politikai megközelítésre van szükség.*** Először is, amint azt már korábban megjegyeztük, a tagállamoknak fokozni kell erőfeszítéseiket fiskális helyzetük konszolidálása érdekében, illetve azért, hogy megvalósítsák a Stabilitási és Növekedési Paktum szerinti középtávú költségvetési céljaikat. Másodsor, a lisszaboni stratégiához tartozó további strukturális reformok végrehajtása segít előmozdítani a termelékenység magasabb szintű növekedését és a munkahelyteremtést, ezáltal ellensúlyozva az öregedő népesség gazdasági hatását. Harmadszor, a nyugdíjrendszerek és az egészségügyi rendszerek reformja, valamint a jó egészségben eltöltött életek növelésére irányuló befektetések mind képesek hosszú távon javítani a kormányzati pénzügyeket.

18. ***Az államháztartás minőségének biztosítása szintén fontos tényező, amit a tagállamok nemzeti reformprogramjai és a növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó integrált uniós iránymutatások is elismernek.*** A tagállamok számára a legnagyobb kihívást az jelenti, hogy úgy kell teljesíteni költségvetési célkitűzéseiket, hogy közben biztosítják, hogy az adók és a kiadások rendszere előmozdítsa a források hatékony elosztását. Az adózási struktúrák

kiigazítása, illetve a kormányzati kiadások olyan tételek, mint például az oktatás és a kutatás-fejlesztés felé történő irányítása javíthatja a termelékenység növekedését és a növekedési potenciált, továbbá fontos társadalmi és gazdasági előnyöket jelenthet az innováció és a humántőke-felhalmozás tekintetében. Az ilyen politikák segíthetnek abban is, hogy a tagállamok államháztartását fenntarthatóbb alapokra helyezték és javítsák a szociális modellek működését az euróövezetben.

19. *A nemzeti költségvetési szabályoknak és intézményeknek tükrözniük kell a rendezett államháztartás melletti politikai kötelezettségvállalásokat.* Kutatások szerint a jól megtervezett, számszerű kiadási és bevételi szabályokkal rendelkező tagállamok általában szorosabban képesek kézben tartani a kormányzati kölcsönöket. Amint azt az euróövezetről szóló ez évi éves jelentés is kifejti, a tagállamoknak e szabályok megtervezésekor figyelmet kell fordítaniuk e szabályok hatókörére, valamint a fiskális politika stabilizációs funkciójára. Nemzeti szinten a hatékony fiskális intézmények szintén szerepet kapnak. Például, a parlamenti költségvetési bizottságok támogathatják a megfelelő fiskális politikákat, és ezáltal megerősíthetik a Stabilitási és Növekedési Paktum megelőző szerepét.

IV. A FENNTARTHATÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉS BIZTOSÍTÁSA

20. *Miközben az euróövezet learatja a lisszaboni stratégia gyümölcseit, a további strukturális reformok magjait is el kell vetnie.* Amint azt az EU vezetői az Európai Tanács tavaszi ülésén az euróövezetre vonatkozó konkrét ajánlások elfogadásával is hangsúlyozták, a lisszaboni gazdasági reform-munkaterv alapvető fontosságú a növekedés és a foglalkoztatottság javítása érdekében mind a 27 tagállamban, ugyanakkor további dimenzióval bír a közös valutát használó országok számára. Először is, a gazdasági reformok csökkentik az inflációs nyomást az euróövezetben és elősegítik a gazdasági fellendülés fenntartását. Ezenkívül a jól működő termék-, munkaerő- és tőkepiacok elengedhetetlenek ahhoz, hogy biztosítsák az egyes országokra jellemző gazdasági zavarokhoz való zökkenőmentes alkalmazkodást a gazdasági és monetáris unióban.

21. *Néhány euróövezeti tagnak az egyes országokra jellemző zavarokhoz való lassú alkalmazkodása annak a bizonyítéka, hogy a gazdasági reformoknak tovább kell haladniuk.* Az Európai Bizottság által az alkalmazkodásról készített átfogó tanulmánya megállapítja, hogy bár az euróövezetben a versenyképesség terén az alkalmazkodás folyamata dinamikusan stabil, néhány tagállam túlzottan lassan alkalmazkodik az országspecifikus fejleményekhez. A versenyképesség tekintetében megfigyelhető lassú alkalmazkodás hozzájárult ahhoz, hogy az euróövezetben az országok között továbbra is eltérések vannak a növekedést és az inflációt tekintve, ami nemzeti szinten súlyosbítja a politikai tétlenség következményeit.

22. *A belső piac elengedhetetlen nem csupán az EU gazdasági jólétéhez, hanem a gazdasági és monetáris unió problémamentes működéséhez is.* Egy dinamikus és fejlett belső piac ösztönözheti a nemzeti üzleti ciklusok szorosabb összehangolását és felgyorsíthatja az áraknak és a béreknek a gazdasági sokkokhoz való alkalmazkodását. Az euróövezet és az uniós tagállamok számára egyaránt elsődleges fontosságú annak biztosítása, hogy a belső piac rendelkezzen a 21. század lehetőségeinek kihasználásához és a kihívások megválaszolásához szükséges eszközökkel. Amikor az Egységes Európai Okmány 20 éve hatályba lépett, az akkor meglehetősen homogén európai gazdaság erőteljesen függött a szabványos termékek tömegtermelésétől. Manapság, a globalizáció, az új technológiák és az Unió bővítése idején, a mindinkább sokszínű európai gazdaság egyre inkább a tudásalapú és szolgáltatási ágazatoktól függ, amelyekben nagyobb mértékű a termékek közötti differenciálódás.

23. *Az EU vezetői kérésére az Európai Bizottság egy dokumentumban felvázolta az egységes piaccal kapcsolatos elképzeléseit, és felhívott arra, hogy az egységes piacnak*

*alkalmazkodnia kell az új fejleményekhez.*¹ A Bizottság érvelésének középpontjában az áll, hogy ahhoz, hogy az európai polgároknak, vállalkozóknak, munkavállalóknak és fogyasztóknak kézzelfoghatóbb előnyei származzanak az egységes piacból, annak túl kell lépnie azon intézkedéseken, amelyek célja a határokon átnyúló üzleti akadályok megszüntetése. Az egységes piacot elmélyítő mai politikáknak mindinkább hatásorientálnak, hatékonyak és globális irányultságúnak kell lenniük. A Bizottság ősszel benyújtja az egységes piac teljes felülvizsgálatát, amelyhez konkrét javaslatokat mellékel a politikai intézkedésekre vonatkozóan.

24. *A pénzügyi piacok terén az euróövezetnek vezető szerepet kell betöltenie az integráció ütemének Unió-szintű fokozásában, tovább erősítve az euró által már biztosított lendületet.*

Az euróövezeti tagoknak különösen szükségük van a pénzügyi integrációra, amely a növekedési potenciál fokozásának, valamint a gazdasági sokkokhoz való alkalmazkodás elősegítésének eszköze. Az egységes valutát alkalmazó tagállamok már élvezik a származékos értékpapírok és a vállalati kötvények, valamint a pénz erőteljesen integrált piacainak előnyeit. Az egységes eurofizetési térség (SEPA) létrehozására irányuló projekt lehetővé teszi a fogyasztóknak, a vállalatoknak és más gazdasági szereplőknek az euróban történő fizetést, illetve azt, hogy számukra euróban fizessenek, nemzeti határok között vagy azokon belül, azonos alapvető feltételek, jogok és kötelezettségek mellett, függetlenül attól, hogy földrajzilag hol található. A további integráció több lehetőséget biztosítana a határokon átnyúló kockázatmegosztásnak és az erőforrások hatékonyabb elosztása támogatásának a térségben. A fejlesztést igénylő területekhez tartoznak többek között a határokon átnyúló klíring és elszámolási tranzakciók, euró-alapú kormányzati kötvények piaci és a váltópiacok – amelyek még mindig nem egységesek a kínálati oldalon –, valamint a jelzálogpiacok a nagykereskedelem (azaz finanszírozás) és a kiskereskedelem szintjén.

25. *A pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szakpolitikákról (2005–2010) szóló bizottsági fehér könyv részletes ismertetőként szolgál a további pénzügyi integrációhoz az EU-ban és az euróövezetben.*

Különösen fontos, hogy az EU pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó akciótervnek különböző jogalkotási intézkedéseit a tagállamok szintjén kellő időben és összehangoltan valósítsák meg és precízen hajtsák végre. Ezenkívül folyamatosan szükség van konzultációkra, a meglévő uniós politikák és szabályok utólagos értékelésére, valamint az új javaslatok hatásvizsgálatának elvégzésére. Ezen intézkedések mellett további intézkedések szükségesek többek között annak biztosításához, hogy az EU ellenőrzési szabályait a hatékonyság és a stabilitás szempontjából megfelelően alkalmazzák egy integrált európai pénzügyi piacra.

26. *A munkaerő-piaci reformok gyümölcsözőek a foglalkoztatás és a részvétel tekintetében, mindazonáltal többet lehetne tenni, hogy elősegítsék az alkalmazkodást a relatív bérek terén valamennyi ágazatban, hogy támogassák a munkaerő-részvételt és előmozdítsák az ágazati és földrajzi mobilitást.* A rugalmasság növelésére irányuló munkaerő-piaci reformok, a fokozott globális verseny, a termelés olajfelhasználásának csökkentése, valamint az euró árfolyamának erősödése néhány tényező azok közül, amelyek megváltoztathatták a bérkialakítás folyamatát az euróövezetben. Ez a fejlemény a bérmérséklés ellenére továbbra is alapvető marad többek között a gazdasági fellendülés meghosszabbítása, az inflációs várakozások rögzítése, valamint a versenyképesség terén való alkalmazkodás elősegítése tekintetében.

¹ „Egységes piac a polgárok számára”, A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, Időközi jelentés az Európai Tanács 2007-es tavaszi ülésére, Brüsszel, 2007.2.21., COM(2007)60 végleges

27. ***A termékpiaci reformok terén az euróövezeti tagok szintén haladást értek el, de tovább kell fokozni a versenyt, az innovációt és a dinamizmust.*** A szolgáltatásokról szóló irányelv 2006. decemberi elfogadása mérföldkönek számít. Gyors végrehajtásának biztosítása kiemelt fontossággal bír, és az e cél érdekében tett összehangolt erőfeszítések hasznára válnának az euróövezetnek. A Bizottság a növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó tagállami nemzeti reformprogramok értékelésében megjegyezte, hogy az euróövezet valamennyi tagja lépéseket tett a hatékonyabb szabályozás előmozdítása, a kutatás-fejlesztés ösztönzése és az innováció terjesztése érdekében, ugyanakkor ambiciózusabb intézkedésekre szólít fel a szolgáltatási ágazatban jellemző alacsony termelékenység problémájának megoldására. A versenyt fokozó további intézkedések – ideértve a közbeszerzésben rejlő lehetőségek jobb kiaknázását és az üzleti környezet javítását (pl. finanszírozáshoz való hozzáférés, a foglalkoztatás védelmét szolgáló, korlátozó jogi szabályozás) – lehetővé tennék a fogyasztók számára, hogy szélesebb körben részesülhessenek a termelékenységi nyereségből, illetve az euróövezetben legjobban teljesítő vállalatok számára, hogy gyors növekedést érjenek el. Az innováció egy másik olyan terület, ahol összpontosítani kell az erőfeszítéseket. A magas szintű technológiát képviselő ágazatok előtt álló kihívások és a folyamatos innovációhiány miatt valóban versenyképes belső piacot kell létrehozni a szolgáltatások és az innováció számára. A jelenlegi szellemi tulajdonjogi rendszer nem kellően világos és hatékony, az Európai Kutatási Térség pedig még mindig túlzottan tagozódott.

28. ***Az új európai energiapolitika kidolgozására irányuló bizottsági javaslatot követően az EU vezetői az Európai Tanács idei tavaszi ülésén célokat jelöltek ki az éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint az energiabiztonság és a versenyképesség növelése érdekében.*** Ezeket a célokat – többek között – további intézkedések támasztják alá, amelyek célja egy valódi belső piac megteremtése az energia és a földgáz tekintetében, valamint egy, az energiapolitikát támogató közös külpolitikai megközelítés kidolgozása. Az EU új energiapolitikája – amely jöllehet valamennyi uniós tagállam számára alapvető fontosságú – jelentőséggel bír az euróövezet szempontjából, figyelembe véve – egyebek mellett – a folyó fizetési mérleg és az árak alakulásával kapcsolatos lehetséges következményeket.

V. A GLOBÁLIS SZINTŰ KÖLCSÖNÖS FÜGGŐSÉG NÖVEKEDÉSE

29. ***Az euróövezet a növekvő kölcsönös függőség által jellemzett globális gazdaság része.*** 2006-ban figyelemreméltó fejlemény volt az euró értékének a legfontosabb kereskedelmi partnerekkel szembeni növekedése. Abban az évben az euró értéke megközelítőleg 11%-kal nőtt az USA dollárral szemben, és körülbelül 12 és fél százalékkal a japán jennel szemben. Ez az erős teljesítmény tovább folytatódott 2007 első néhány hónapjában, aminek tényleges eredményeként az euróövezet árfolyama éppen meghaladja a tartósan jellemző szintet. Az árfolyamoknak tükrözniük kell a gazdasági alapokat, és a túlzott mértékű árfolyam-volatilitás és a kiszámíthatatlan árfolyammozgások nem kívánatosak a gazdasági növekedésben. A komoly vagy növekvő folyófizetésimérleg-többlettel rendelkező felemelkedő gazdaságokban, különösen Kínában, kívánatos, hogy tényleges árfolyamaik mozogjanak, hogy a szükséges kiigazításokat megvalósítsák.

30. ***A globális egyensúlyhiány kiszélesedése figyelmeztető jel a globális gazdaság számára.*** Az év egészét tekintve az USA-ban a folyó fizetési mérleg hiánya 857 milliárd dollárra nőtt, ami ez idáig a legnagyobb érték. Japánban, a gazdaságilag felemelkedő ázsiai országokban és a közel-keleti olajexportáló országokban a folyó fizetési mérleg többlete tovább növekedett. Kína globális folyófizetésimérleg-többlete 238,5 milliárd dollárra nőtt, ami meghaladja a 2005-ben elért rekordteljesítményét. Az euróövezet folyó fizetési mérlege közelíti az egyensúlyi helyzetet, mindazonáltal Európa nem lenne ellenálló a szabálytalanul kibontakozó

globális egyensúlytalanságok hatásaival szemben. A globális egyensúlytalanságok továbbra is komoly kihívást jelentenek, és bár mutatják a stabilizálódás jeleit – amelyet a hazai kereslet növekedésének bizonyos mértékű egyensúlyba hozása segít –, rendszeres kiigazításuk biztosítása a jövőben is prioritás marad. Ez fontos lesz a pénzügyi stabilitással kapcsolatos lehetséges kockázatok elkerülése, valamint a protekcionista intézkedések kockázatának minimálisra csökkentése érdekében.

31. *A politikaformálók körében új, széles körű konszenzus alakult ki azzal kapcsolatban, hogyan oldják meg a globális egyensúlytalanságok problémáját.* Ez az IMF által 2006 áprilisában kezdeményezett, többoldalú konzultációs folyamat eredménye, mely folyamatban négy másik meghatározó globális szereplő mellett az euróövezet is tevékenyen részt vett. A globális egyensúlytalanságokkal kapcsolatos konzultációs folyamat pozitív eredménnyel zárult, és az IMF-nek folytatnia kell a haladás nyomán követését. A legfontosabb résztvevők az alábbi cselekvések végrehajtását vállalták: i. fokozott nemzeti megtakarítás az USA-ban, a költségvetési hiány csökkentésére és a magánmegtakarítások ösztönzésére irányuló intézkedésekkel, ii. további strukturális reformok Japánban, ideértve a fiskális konszolidációt; iii. nagyobb árfolyam-rugalmasság számos, többlettel rendelkező, gazdaságilag felemelkedő ázsiai országban, különösen Kínában, iv. a magasabb olajbevételek hatékony abszorpciója az olajexportáló országokban, és v. strukturális reformok végrehajtása a növekedési potenciál fenntartása és a hazai kereslet növelése érdekében az euróövezetben. Az euróövezet bizonyítja elkötelezettségét az iránt, hogy határozottan haladjon előre a további strukturális reformokkal. A prioritás most az, hogy a többi meghatározó szereplő időben végrehajtsa az elfogadott politikai napirendet, az IMF többoldalú és kétoldalú konzultációival összhangban.

VI. HATÁROZOTT FELLÉPÉS A GLOBÁLIS SZÍNTÉREN

32. *Az euróövezetről szóló múlt évi éves beszámoló óta számos intézkedésre került sor az euróövezet külső képviseletének javítására.* Az EU pénzügyminiszterei felkérték az uniós tagállamoknak az IMF igazgatótanácsában tevékenykedő képviselőit, hogy hosszabb mandátummal válasszanak elnököt. Ezen ajánlások részleteiről megállapodás született, de azokat még nem hajtották végre. Megállapodtak abban is, hogy egy bizottsági tisztségviselőt neveznek ki az IMF az euróövezetért felelős igazgatói hivatalába, de ez még szintén nem valósult meg. Ezenkívül az EU és a tagállamok megegyeztek abban, hogy támogatják a Bizottság részvételét a G7-ben a hatáskörébe tartozó valamennyi témát illetően. Az euróövezet képviselői, ideértve a Bizottságot, szintén részt vettek az IMF többoldalú konzultációjának valamennyi szakaszában az elmúlt évben, és euróövezeti közös álláspontokat és feladatmeghatározásokat dolgoztak ki az G7 és a Nemzetközi Monetáris és Pénzügyi Bizottság (IMFC) találkozóinak előtt.

33. *További lépéseket kell tenni ahhoz, hogy az euróövezet külső képviselete arányos legyen a globális gazdaságban betöltött növekvő befolyásával.* Egy erősebb külső képviselet azt is lehetővé tenné, hogy az euróövezet vezető szerepet vállaljon a hatáskörébe tartozó kérdésekben, úgymint a globális egyensúlytalanságok terén. Az euróövezetnek a legfontosabb nemzetközi pénzügyi fórumokon és intézményekben való képviseletére a legjobb lehetőség továbbra is egy közös euróövezeti elnöki poszt létrehozása lenne. Ennek megvalósítása azonban rövid távon akadályokba ütközik, amelynek oka részben a tagállamok közötti vitákra vezethető vissza. A Bizottság az „Európa a világban” című közleményére építve továbbra is tevékenyen hozzájárul a külső képviselet legfontosabb kérdéseire vonatkozó közös álláspontok kidolgozásához.

34. *A globális kormányzásnak nagyobb mértékben kell figyelembe vennie a felemelkedő piacgazdaságokat és a legkevésbé fejlett országokat.* Ezt tükrözte az IMF szingapúri éves

találkozóján (2006 szeptemberében) elfogadott, a kvótákkal és a szavazati jogok megoszlásával kapcsolatos reformcsomag, amelynek eredményeként megemelték Kína és más felemelkedőben lévő piacgazdaságok kvótáit. Most folytatódnak a megbeszélések a további reformokról és a képviselőtről az IMF-nél és a Világbanknál. Az euróövezet azon törekvésével együtt, hogy közös hangon szólaljon meg, a legfontosabb felemelkedőben lévő országok gazdasági fellendülése várhatóan erőteljes változást hoz a nemzetközi pénzügyi rendszerbe.

35. Az euróövezet szorosabb makrogazdasági és szabályozási együttműködést folytat új és régi partnerekkel egyaránt. Az elmúlt évben az Európai Bizottságnak a kínai pénzügyminisztériummal folytatott éves makrogazdasági és szabályozási párbeszéde, egy új, a Kínai Nemzeti Fejlesztési és Reformbizottsággal folytatott párbeszéddel egészült ki. Folytatódtak a rendszeres párbeszédnek Japánnal, és új makrogazdasági és pénzügyi szabályozási megbeszéléseket tartottak az orosz kormánnyal 2006-ban, tükrözve Oroszországnak az EU stratégiai partnereként meglévő, növekvő jelentőségét. Ebben az évben egy új, rendszeres makrogazdasági párbeszéd megindítását tervezik India és az EU között. Vizsgálják a Brazíliával és Dél-Afrikával folytatandó új, makrogazdasági párbeszéd lehetőségét, tekintettel arra a szerepre, amelyet ezek az országok saját régióikban betöltenek, valamint az Unióval és az euróövezettel való stratégiai partnerségre.

VII. A HATÉKONY ÉS JOGSZERŰ POLITIKAFORMÁLÁS ELŐMOZDÍTÁSA

36. A közös gazdasági kihívásoknak való megfeleléshez az euróövezet országainak hatékony kollektív irányítási rendszerre van szükségük. E tekintetben az Eurogroup egyre fontosabb szerepet tölt be azáltal, hogy az euróövezet tagjai között előmozdítja a közös politikai kihívásokkal kapcsolatos közös megegyezést. Az elmúlt 12 hónapban az Eurogroup – a Bizottság támogatásával – arra törekedett, hogy elmélyítse a strukturális reformok kihívásaival, illetve az euróövezet számára lényeges egyéb kérdésekkel kapcsolatos konszenzusát, amit a növekedésre és foglalkoztatásra vonatkozó integrált iránymutatások összefüggésében az euróövezetre vonatkozó ajánlások is hangsúlyoztak. Történt némi előrehaladás a gazdasági politikák összehangolásának javítása érdekében, amelyet a költségvetési politikákra vonatkozó általános irány elfogadása, illetve a makrogazdasági politikák és a strukturális reformok összhangjára való fokozott figyelem is tanúsít. A cél az, hogy e közös megegyezés eredményeképpen összehangolt politikákat dolgozzanak ki e kihívások kezelése, valamint a közös valuta előnyeinek a lehető legnagyobbra növelése érdekében. Amennyiben a tagállamok hajlandók együttműködésen alapuló megoldásokat elfogadni, ez előmozdíthatja a politikai megbeszéléseket.

37. Az euróövezetben fontos, hogy a politikaformálás hatékony legyen, de a jogszerűsége ugyanúgy jelentőséggel bír. Az Európai Bizottság, ezt a célt szem előtt tartva, készen áll arra, hogy hozzájáruljon az Európai Parlament által javasolt párbeszédhez az euróövezet előtt álló legfontosabb kihívásokról. Az euróövezetről szóló éves jelentés elemzést nyújt az euróövezet gazdasági helyzetéről, a makrogazdasági politikai fejleményekről, a strukturális reformok előtt álló kihívásokról és a gazdasági és monetáris unió külső dimenziójáról, ezáltal elősegítve az említett szándék megvalósulását.

38. Amint közeleg a gazdasági és monetáris unió 10. évfordulója, az Európai Bizottság egyre több figyelmet fordít a gazdasági és monetáris unió működésének értékelésére, valamint hogy azonosítsa, miként maximalizálható az euróövezet gazdasági potenciálja. E tekintetben számos kérdés jelentőséggel bír, ideértve azt, hogy az euróövezet gazdasági irányítása mennyire rendelkezik az ahhoz szükséges eszközökkel, hogy megfeleljen a ma és a

holnap kihívásainak, és hogy az európai és nemzeti szintű politikaformálók tehetnek-e többet egy olyan politikai szerkezet megvalósítása érdekében, amely hozzájárul a magasabb növekedéshez és foglalkoztatáshoz.

VIII. KÖVETKEZTETÉS

39. *A politikaformálóknak meg kell ragadniuk az euróövezet megújult gazdasági ereje által teremtett lehetőséget, hogy biztosítsák a rendezett államháztartást és további strukturális reformokat vigyenek keresztül.* Az euróövezetről szóló éves beszámoló kiemelte azokat a legfontosabb kihívásokat, amelyek ebben a nehéz helyzetben az euróövezet előtt állnak. Fiskális téren a tagállamoknak ellen kell állniuk a fiskális lazítás kísértésének, fokozniuk kell erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy teljesítsék és fenntartsák középtávú költségvetési céljaikat, és javítaniuk kell az államháztartás szerkezetét és minőségét. A fiskális politikáról a közelmúltban elfogadott Eurogroup-irányvonalak gyakorlatba történő átültetése nagyon fontos lépés ahhoz, hogy az euróövezet egészének szintjén befejezzék a konszolidációt, tovább erősítve a költségvetési hatóságok hitelességét, és jótékony hatást gyakorolva a fiskális-monetáris politikai mixre. Strukturális téren a tagállamoknak hasznosak a múltbéli politikák, de elengedhetetlenek a további reformok a gazdasági és monetáris unió problémamentes működésének erősítése és az életszínvonal hosszú távon történő javítása érdekében. Globális szinten az euróövezet az elmúlt évben intézkedéseket tett a nemzetközi intézményekben és fórumokon való külső képviselete erősítésére, valamint makrogazdasági párbeszéd előmozdítására stratégiai gazdasági partnereivel, szintén a globális egyensúlytalanságok kezelése céljából. Mindazonáltal további intézkedések szükségesek ahhoz, hogy az euróövezet valóban egységes lehessen a nemzetközi gazdasági kérdésekben.